

Сірик Антон

студент

Хомич Вікторія

к.філол.н., доцент

ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»

м. Ніжин

КОМУНІКАТИВНА ПРОФЕСІОГРАМА ІНЖЕНЕРА-МЕХАНІКА

Мовлення як загальний процес суспільної мовної діяльності складається з індивідуальних актів мовлення кожного члена мовного колективу. Оскільки індивідуальні акти мовлення є носіями певної конкретної інформації, розрахованої на свідоме сприйняття іншими членами мовного колективу, поняття мовлення охоплює також конкретну семантику кожного висловлення – усного чи писемного.

Не секрет, що робота інженера-механіка у своїй специфікації передбачає спілкування з людьми. Це, перш за все, проведення нарад зборів трудового колективу і т.д. на професійну тему. Зрозуміло, що інженер-механік має володіти культурою мови.

Отже, культура мови, у тому числі інженера-механіка, – це дотримання ustalених мовних норм усної і писемної літературної мови, а також свідоме, цілеспрямоване, майстерне використання мовно-виражальних засобів залежно від мети й обставин спілкування [4, с. 106]. Із культурою мови, на думку науковців, насамперед пов'язують уміння правильно говорити й писати, добирати мовно-виражальні засоби відповідно до мети й обставин спілкування. Тому в професійному мовленні виділяться низька й висока культура мови. Так, низька культура мови характеризується порушенням правил слововживання, граматики, вимови та наголошення, написання, мовними стереотипами, недбалістю у висловленні. Висока – це володіння стилістичним багатством мови, уникнення в мовній практиці газетних штампів, канцеляризмів, діалектизмів, досягнення точності в усній і писемній формах спілкування.

Кваліфікована робота, у тому числі інженера механіка, і вимагає спеціальних знань, тобто професійних. Термін «професіонал» – це особа, що зробила якість заняття предметом своєї постійної діяльності або одержує оплату за виконання певної функції. Тому при психологічному визначенні придатності до виконання певної роботи використовують професіограми і психограми.

Професіограма – це перелік і опис загально-трудових і спеціальних умінь та навичок необхідних для виконання конкретної професійної діяльності [3].

Професіограма складається з двох частин;

- психологічної професіограми, що є описом трудової діяльності;

- психограма як опис вимог до психіки людини конкретної професії, виду діяльності.

Міжнародна науково-практична конференція «Виклики соціально-орієнтованої економіки в євроінтеграційних умовах»

Психограма включає перелік необхідних здатностей і здібностей людини. На думку науковців професіограма має прогностичний характер, вона містить опис умінь та навичок, які сприяють успіхові в різних критичних чи характерних ситуаціях. Це можуть бути вміння та навички роботи в стресових та аварійних ситуаціях; при лавиноподібному надходженні інформації; при необхідності миттєвого прийняття рішень; при обмалі часу на виконання завдання; при дезорганізації та паніці серед персоналу тощо.

Якщо людина хоче вибрати професію відповідно до своїх індивідуальних особливостей, йому більше підійдуть професіограми, побудовані на основі психологічного вивчення професій, чим ті, що побудовані на підставі формальних ознак професій. Так, при зміні професії чи при виборі запасного варіанта, краще орієнтуватись на професії, пов'язанні з такими психологічними характеристиками:

- способів мислення,
- тип особистості,
- спосіб взаємодії з людьми.

Пропонуємо ознайомитись із професіограмою інженера-механіка.

Професійна сфера. Будь-яка професійна діяльність відноситься до якої-небудь більш широкої професійної сфери. У класифікаційній картці вказується сфера, до якої відноситься дана професія. При виборі професії треба подумати, чи є бажання працювати саме в цій професійній сфері.

У професійній діяльності люди вступають у взаємодію один з одним, причому в різних професіях тип взаємодії різний. При цьому вони розрізняють по тому, віддають перевагу частій чи рідкій взаємодії, вирішувати завдання разом чи поодиноці.

Домінуючи види діяльності:

- розробка робочих планів і програм проведення окремих етапів технічних робіт;
- збір, обробка, аналіз і систематизація інформації з визначеної теми;
- проведення дослідів і вимірів, аналіз і узагальнення результатів;
- складання технічних звітів по отриманих зведеннях.
- участь у провадженні розроблених технічних проектів і рішень у виробництві;
- підготовка вихідних даних для складання планів, кошторисів, заявок на матеріали, устаткування і т.п.
- оформлення закінчених науково-дослідних і проектно-конструкторських робіт.

Здібності, які повинен мати майбутній інженер-механік: технічні здібності, математичні здібності, здатність сприймати велику кількість інформації, здатність

Напря́м 3

«Досвід застосування та перспективи впровадження інновацій у вищій школі»

зіставляти й аналізувати безліч розрізнених фактів, високий рівень концентрації, гарна пам'ять, просторова уява, здатність сприймати і впроваджувати нове на практиці.

Особистісні якості, інтереси і схильності: методичність, раціональність, допитливість, самостійність, скрупульозність у роботі, акуратність, наполегливість, спостережливість, винахідливість, терплячість посидючість.

Сфера застосування професійних знань:

- інженери працюють на підприємствах будь-якого профілю: у сфері промисловості; у сфері сільського господарства; у сфері будівництва; видобувної промисловості; науково-дослідні інститути.

Окрім професійних здібностей, інженера-механіка повинен працювати над удосконаленням власного мовлення. Зокрема, можна лексичний запас наповнити, скориставшись такими словниками.

Отже, щоб здобути спеціальність інженера-механіка, потрібно уважно дослідити професіограму даної професії порівняти з власними лексичними запасами потрібними термінами, професійними словами, кліше, номенклатурою. Тільки в єдності зазначених компонентів можна на належному рівні оволодіти професією інженера-механіка.

Список використаних джерел

1. Гуць М. В., Олійник І. Г., Ющук І. П. Українська мова у професійному спілкуванні. Навчальний посібник. – К.: Міжнародна агенція «BeeZone», 2004. – 336 с.
2. Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спілкування: Навч. Посібн. 2-е вид. – К.: Каравела, 2007. – 352 с.
3. Словник іншомовних слів / За ред. члена-кореспондента АН УРСР О.С.Мельничука. – К.: Головна редакція Української Радянської Енциклопедії АН УРСР, 1974. – С. 78, 556.
4. Хомич В.І. Кредитно модульний курс української мови (за професійним спрямуванням): Навчально-методичний посібник для студентів стаціонарної та заочної форм навчання економічних спеціальностей (курс лекцій). – Ч. I. – Ніжин: 2014. – 168 с.
5. Шевчук С.В. Ділове мовлення. Модульний курс: Підручник. – К.: Літера ЛТД, 2003. - С.390 - 442.
6. <http://www.ic38.ru/>
7. <http://kirov-college.narod.ru/>
8. <http://www.psyworld.ru/>